

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/104/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8612208294
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8612208294.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1./ Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, 2./ D. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX a 3./ Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Svidník, Sov. hrdinov 163/66, o zaplatenie 4.583,63 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 5C/123/2012-113 zo dňa 27.02.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k žalovanému v 2. rade a vo výroku o trovách konania vo vzťahu k žalovanému v 2. rade.

II. Žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 202,56 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovaným náhradu trov konania nepriznal a rozhodol, že žalobca nemá právo na ich náhradu. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania v sume 607,46 eur do rúk jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že na základe zmluvy č. 620740122 poskytla Slovenská sporiteľňa, a.s. žalovaným v 1. a 2. rade peňažné prostriedky, pričom žalovaný v 3. rade prevzal na seba ručiteľský záväzok.

Zmluvou o postúpení pohľadávok došlo k postúpeniu pohľadávky proti žalovaným na žalobcu. Súd mal za preukázané, že ku dňu postúpenia pohľadávky (24.03.2011) boli žalovaní v omeškaní 1312 dní (viac ako 3,5 roka) a keďže žaloba bola podaná až 31.10.2012, musel prihliadať na námietku premlčania vznesenú žalovanými a vedľajším účastníkom, a keďže nárok je podľa § 100 ods. 1 v spojení s § 107 ods. 1, § 451 ods. 1 a 2 a § 457 Občianskeho zákonníka premlčaný, žalobu zamietol.

Vo vzťahu k žalobcom predloženej Dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 17.09.2011 prvostupňový súd konštatoval, že táto dohoda je neplatná, pretože ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na viaceré rozhodnutia súdov v obdobných veciach. Okolnosti, za

ktorých uzatvára žalobca takéto dohody, označil za nekalú obchodnú prax. Navyše poukázal na to, že dohodu podpísala len žalovaná v 2. rade.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď právo na ich náhradu priznal len vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných. Priznané trovy spočívajú v trovách právneho zastúpenia za 3 úkony právnych služieb (prevzatie a príprava zastúpenia; vyjadrenie vo veci samej a účasť na pojednávaní) spolu 160,99 eur + 1x 7,63 eur a 2x 7,81 eur režijný paušál + 101,24 eur DPH.

Proti tomuto rozsudku v časti, v ktorej súd žalobný návrh voči žalovanému v 2. rade zamietol podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a vyhovel jeho návrhu voči žalovanému v 2. rade v plnom rozsahu a uložil žalovanému povinnosť nahradiť mu trovy prvostupňového a odvolacieho konania.

V odvolaní ďalej uviedol, že žalovaný v 2. rade podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku prostredníctvom ktorej uznal svoj záväzok vzniknutý zo zmluvy o úvere čo do dôvodu a výšky a svoj záväzok sa zaviazal splatiť. Obsahom dohody o uznaní dlhu zo strany žalovaného je ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona je prerušenie plynutia premičacej doby. Podľa jeho názoru došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ. Nie je v zmysle zákona potrebné, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premičaní dlhu. Žalobca poukázal na to, že prvostupňový súd porušil zásadu rovnosti účastníkov a poskytol právnu ochranu konaniu žalovaného v 2. rade, ktorý si bol vedomý svojho záväzku, pričom toto konanie nemožno považovať za morálne a čestné. Predmetnou Dohodou došlo k zmene v obsahu záväzku zmluvných strán, pričom navrhovateľ ako postupník nemá postavenie dodávateľa, a preto sa na Dohodu nevzťahujú ustanovenia o nepriateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Žalobca taktiež namietal neúčelnosť právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane žalovaných.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na viacerá rozhodnutia krajských súdov týkajúce sa Dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach ako nekalej obchodnej praxe a taktiež týkajúce sa účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu spolu vo výške 202,56 eur

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil a dospel k záveru že napadnutý rozsudok je v jeho napadnutej časti vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Prvostupňový súd považoval nárok žalobcu za premičaný a uznanie žalovaného v Dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 17.09.2011 za uznanie bez právnych účinkov s tým, že nedošlo k predĺženiu premičacej doby podľa §110 OZ. Vzťah medzi účastníkmi posúdil správne ako vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy a tak pohľadávku považoval za premičanú uplynutím trojročnej premičacej doby. Záver prvostupňového súdu o tom, že uplatnená pohľadávka je premičaná je správny. Rovnako tak záver o tom, že uzavretím dohody o splátkovom kalendári nedošlo k predĺženiu premičacej doby na desať rokov. Správny je teda záver prvostupňového súdu, že uznanie záväzku ako právny úkon je za uvedených okolností v rozpore s dobrými mravmi, a preto tak absolútne neplatné (§ 39 OZ).

Odvolateľ obhajuje dohodu o uzavretí splátkového kalendára ako úkon, v dôsledku ktorého sa premičacia doba predĺžila na 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo. Poukazuje na skutočnosť, že dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Tým, že podpísal žalovaný dohodu, prejavil svoju vôľu záväzok splniť.

Odvolací súd tak v súvislosti s touto námietkou považuje za potrebné uviesť, že poukazuje na právoplatné rozsudky v iných prípadoch, v ktorých sa skonštatovala nekalosť použitej obchodnej praxe zo strany žalobcu pri predkladaní formuláru na predĺženie premičacej lehoty značne znevýhodňujúcej spotrebiteľa (porovnaj rozsudky Krajského súdu v Prešove 20Co/86/2012, 11Co/37/2012 zo dňa

7.6.2012, 3Co/53/ 2012 zo dňa 05. 12. 2012, 16Co/133/2012 zo dňa 27. 09. 2012, 11Co/37/2012 zo dňa 07. 06. 2012).

Inštitút nekalej obchodnej praktiky je zákonným termínom, má svoj obsah a nie je možné ho prehliadať ani v rovine súkromného práva.

Ak sa uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu uplatnenému právu. Výkon práv okrem iného nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) a o taký prípad ide aj vtedy, ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky.

Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. (ďalej aj len „ZOS“ alebo „spotrebiteľský kódex“) rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody (§ 4 ods. 8 ZOS).

Zákon o ochrane spotrebiteľa definuje nekalé obchodné praktiky dodávateľov voči spotrebiteľom a z toho osobitne taxatívnym spôsobom vypočítavá nekalé obchodné praktiky, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé a ktoré sú uvedené v prílohe č.1 k Zákonu.

Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak

- a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti,
- b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov (§ 7 ods. 2 ZOS).

Spotrebiteľský kódex definuje aj uvedené dva znaky nekalej obchodnej praktiky.

Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. u/ ZOS).

Podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa sa rozumie využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil (§ 2 písm. r/ ZOS).

Prvostupňový súd podrobil postup žalobcu hodnoteniu z hľadiska znakov, ktoré definujú konanie v rozpore s dobrými mravmi podľa §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Konkrétne postup, ktorým došlo k uzavretiu dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Dohoda o splátkach je nepochybne formulár ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka obsahujúci viacero právnych vzťahov napríklad jednostranné prejavy uznania záväzku, prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho o následkoch a dvojstranné právne úkony o dohode o splátkach a dohode o uzavretí rozhodcovskej doložky. Skrytým cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a predĺženia premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobcu. Uznanie záväzku ako právny úkon je za uvedených okolností v rozpore s dobrými mravmi a preto absolútne neplatné (§ 39 OZ). Zámer dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku a predĺženia premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobcu odvolací súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu, a to tak nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa.

„Pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať

od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Z tohto hľadiska je preto aj správny záver o tom, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná, a preto bola dôvodne uplatnená námietka premlčania“ (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/37/2012 zo dňa 07.06.2012).

Súd teda nemôže poskytnúť ochranu uplatnenému právu, ktoré je výsledkom použitia nekalej obchodnej praktiky, pretože výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods.1 OZ). Správny bol teda záver prvostupňového súdu ak považoval uplatnenú pohľadávku žalobcu za premlčanú /podľa tvrdenia samotného žalobcu boli žalovaní ku dňu postúpenia pohľadávky (k 24.03.2011) v omeškaní už 1312 dní (tzn. vyše 3 a pol roka), pričom žaloba bola podaná 31.10.2012 (tzn. ešte o ďalší rok a pol neskôr)/ a neakceptoval predĺženie premlčacej doby na desať rokov vo vzťahu k žalovanej v 2. rade podľa Dohody o uznaní záväzku zo dňa 17.09.2011.

Rovnako správny bol záver súdu prvého stupňa aj pokiaľ ide o trovy vedľajšieho účastníka.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu označil trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka (Združenia na ochranu spotrebiteľov) za neúčelné.

Táto argumentácia je zjavne nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca v odvolaní neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra súdneho dvora, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe. Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom, rozsudok súdneho dvora C 279/09).

Ak by súd mal prijať uvedenú argumentáciu, tak potom vzhľadom na nepochybne profesionálne vymáhanie pohľadávok zo strany žalobcu by sa malo to isté pravidlo aplikovať na neho samotného. Aj jeho právne zastúpenie by sa javilo nadbytočné a zbytočné navyšujúce trovy konania.

Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi. Niet dôvodu na výnimku u profesionálnych právnických osôb zaoberajúcich sa vymáhaním pohľadávok.

Aktivity vedľajšieho účastníka evidentne súvisia s ochranou spotrebiteľa a aj v predmetnej veci je zjavné, že žalovaný spotrebiteľ by musel čeliť žalobe profesionála pri vymáhaní pohľadávok naviac zastúpeného advokátom, ktorý si taktiež uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusí ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľudí. To platí aj pre zbytočné odkladanie uplatňovania práva s výrazným časovým odstupom, ktoré je spájané aj s rizikom jeho premlčania. Nie je nič výnimočné, že s odstupom času má spotrebiteľ zhoršené podmienky obrany, sťažuje sa dôkazná situácia, a preto aj obrana námietkou premlčania je dôležitá a má svoj význam.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005

Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“. Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Odvolacie námietky žalobcu sú preto neopodstatnené.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok ako vecne správny v jeho napadnutej časti potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.) tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný vedľajší účastník, ktorý ma právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Trovy odvolacieho konania vedľajšieho účastníka pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) a to: tarifná odmena 160,99 eur (§ 10 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. pri tarifnej hodnote veci 4.583,63 eur) + 7,81 eur režijný paušál + 33,76 eur DPH. Žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaných trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v celkovej výške 202,56 eur, a to na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.